

- b. Tập thể lực.
- c. Có huấn luyện viên giỏi.
- 4. Câu chuyện muốn nói với em điều gì?
  - a. Hãy phấn đấu đánh gôn giỏi như anh Ga-ri.
  - b. Khô công rèn luyện , nỗ lực cố gắng thì mới đạt được kết quả.
  - c. Cần có một đích ngắm tốt trong cuộc sống.

II. LUYỆN TỪ VÀ CÂU:

- 1. Nội dung câu chuyện trên phù hợp với nội dung câu tục ngữ nào?

- a. Lửa thử vàng , gian nan thử sức.
- b. Nước lã mà vã nên hồ
Tay không mà nổi cơ đồ mới ngoan
- c. Có chí thì nên.

- 2. Tìm các danh từ, động từ, tính từ trong đoạn văn sau:

Thực tế là bạn có bao giờ chú ý kiểm tìm niềm vui mỗi khi thấy cõi lòng hoang vắng, u buồn? Bạn có nỗ lực cải thiện các mối quan hệ khi thấy chúng không suôn sẻ? Mọi việc chẳng phải lúc nào cũng dễ dàng cả đâu , nhưng rất đáng công để bạn phải nỗ lực đấy!

III. TẬP LÀM VĂN:

Là học sinh ai mà chẳng gặp những khó khăn trong học tập . Em cũng đã từng gặp không ít những thách thức , trở ngại khi làm một bài toán khó, một bài tập làm văn lạ hay một bài thủ công...nhưng em đã cố gắng vượt qua. Hãy kể lại câu chuyện ấy cho các bạn cùng nghe.

ĐỀ 13

I. ĐỌC THÂM VÀ LÀM BÀI TẬP

CHUẨN BỊ ĐỂ HÀNH ĐỘNG

“ Ba ơi, xem con nhảy nè !”, nhóc tí 10 tuổi của tôi gọi to. Tôi ngược nhìn lên tấm ván pông-nhông đặt ở độ cao 3 mét và chờ đợi, nhưng nó lại run sợ và còn do dự. Hồ bơi đang trống, rất thuận lợi cho nó. Nhưng nó không dám nhảy. Suốt 20 phút, nó cứ cố gắng chiến đấu với nỗi sợ để nhảy xuống hồ, và rồi cuối cùng đành phải bỏ cuộc vì đã đến giờ hồ bơi đóng cửa.

Sang chiều hôm sau, thằng bé năn nỉ tôi chờ đến hồ bơi lần nữa. “ Lần này, con nhất định sẽ làm được ”, nó nói một cách dứt khoát với tôi : “ Ba nhìn con nè !”. Nhưng rồi nó lại do dự, lại run sợ.

Những người cứu hộ ở hồ bơi cũng xúm lại phụ họa với tôi để động viên tinh thần nó. “ Nhảy xuống đi Rôp-bi, con làm được mà !”

Suốt 30 phút đồng hồ chúng tôi khích lệ thằng bé. Suốt 30 phút nó cứ chuẩn bị nhảy, rồi lại thôi, nó cứ cúi gập người xuống, rồi lại đứng thẳng lên, và chiến đấu với nỗi sợ đang kéo nó trở lui.

Và rồi cuối cùng điều đó cũng xảy ra. Nó giơ cao hai tay lên, gập người xuống mép ván và lộn nhào xuống nước! Thằng bé trỗi lên trong tiếng cười và tiếng hoan hô vang dội. Nó đã làm được ! Nó còn chiến thắng nỗi sợ hãi trong mình. Sau đó nó còn nhảy được thêm 3 lần nữa.

Chiều hôm ấy, Rôp-bi đã được học bài học về chiến đấu chống lại nỗi sợ hãi. Thế nhưng nó cũng còn được học về nhiều thứ khác nữa. Nó đã hiểu rằng ở đời có những thứ không thể hoàn thành được nếu như không có sự toàn tâm toàn ý.

Trong cuộc sống, có nhiều điều đòi hỏi bạn phải toàn tâm toàn ý. Bạn phải quyết đoán, không thể lần lữa – đó là con đường duy nhất để dẫn đến chiến thắng.

Trong cuộc sống của bạn, điều gì đòi hỏi bạn phải toàn tâm toàn ý? Sau khi đã nhún lẩy đà nhiều lần, bạn sẽ sẵn sàng để thực hiện cú nhảy của mình chứ?

Theo Xti-vơ Gu-đi –ơ

Khoanh vào chữ cái đặt trước câu trả lời đúng:

1. Cậu bé trong câu chuyện muốn làm được việc gì?
  - a. Được bơi ở bể bơi sâu 3 mét.
  - b. Được nhảy cầu ở độ cao 3 mét.
  - c. Được bơi và nhảy cầu ở độ cao 3 mét.
2. Sau bao nhiêu lần do dự, cậu bé mới nhảy được ?
  - a. Sau lần thứ nhất.
  - b. Sau lần thứ hai.
  - c. Sang ngày hôm sau.
3. Những điều gì đã giúp cậu bé vượt qua được nỗi sợ hãi ?
  - a. Sự khích lệ của bố và mọi người.

- b. Sự khích lệ của bố , mọi người ở hồ bơi và sự chiến đấu với chính bản thân mình.
- c. Sự động viên của đội cứu hộ ở hồ bơi.
4. Câu chuyện muốn nói với em điều gì?
- a. Trong cuộc sống, có nhiều điều đòi hỏi bạn phải quyết đoán, không thể lần lữa – đó là con đường duy nhất để dẫn đến thành công.
- b. Trong cuộc sống , đừng nên sợ hãi, phải chiến thắng được nỗi sợ hãi thì mới thành công.
- c. Trong cuộc sống, phải biết động viên mọi người vượt qua sợ hãi để họ thành công.

II. LUYỆN TỪ VÀ CÂU:

1. Các câu hỏi sau trong đoạn kết dùng để làm gì?

Trong cuộc sống của bạn, điều gì đòi hỏi bạn phải toàn tâm toàn ý? Sau khi đã nhún lầy đà nhiều lần, bạn sẽ sẵn sàng để thực hiện cú nhảy của mình chứ?

2. Em hãy xếp các từ sau thành 3 nhóm :

- Nhóm 1 : Nói lên ý chí của cậu bé. M : Cố gắng.
- Nhóm 2 : Nói lên những thử thách đối với ý chí của cậu bé. M : Nỗi sợ hãi.
- Nhóm 3 : Sự giúp đỡ để cậu vượt qua thử thách. M : Khích lệ .

Cố gắng, nỗi sợ hãi, khích lệ, do dự, run sợ, khuyến khích, động viên tinh thần, chiến đấu, chiến thắng, hoan hô vang dội , sò sợ, dứt khoát.

III. TẬP LÀM VĂN:

1. Kể lại câu chuyện trên bằng lời của cậu bé Rốp-bi.
2. Dù ở trong hoàn cảnh nguy hiểm nào , nếu có lòng can đảm vượt lên chính mình thì chúng ta sẽ vượt qua tất cả . Em (hoặc một người em biết) đã từng gặp khó khăn, nguy hiểm nhưng đã bình tĩnh đối đầu với nó và chiến thắng. Hãy kể lại câu chuyện ấy.

ĐỀ 14

I. ĐỌC THẦM VÀ LÀM BÀI TẬP

ĐÁNH TAM CÚC

Ấy là lúc mọi công việc bề bộn đã xong. Tết đã qua được một ngày. Bánh chưng, chè kho, cỗ bàn, quần áo, đi chúc Tết, ... tất cả đã đầu vào đầy một cách vui vẻ. Bây giờ, dưới ánh đèn phấn ẩm cúng, trên chiếc ổ rơm còn thơm mùi lúa đồng, trong khói nhang thơm ngát, ... chị tôi mới bóc cỗ tam cúc còn mới ra và nói : Nào...

Bao giờ cũng thế, chị ngồi một góc ổ rơm, tôi ngồi ghé bên cạnh để được lây cái hương thơm từ người chị, tóc chị tỏa ra mùi bồ kết, mùi nước lá mùi già, mùi xà phòng thơm thoảng từ tấm áo phin nỡn trắng tinh chị chỉ mặc trong ba ngày Tết... và thứ hương gì mà tôi không hiểu nổi, chỉ biết từ đôi vai tròn của chị, từ cái miệng tươi như hoa...

Con tượng vàng béo múp. Con mã điều hơi giống con dê. Con tốt đoe đi đất, đầu đội nón dẫu, tay cầm giáo. Con pháo cong cong. Con xe có hình hộp... Con chui sấp, con lật ngựa... Tiếng gọi một, gọi đôi, lúc tứ tử trình làng... Mỗi lúc được ăn “kết”, chị lại ôm choàng lấy tôi mà cười, không khí lại càng thêm vui vẻ. Lại có lúc “cả làng” cười phá lên vì tướng bà bị ... té re... làm cho ba gian nhà như mở hội, và hương vị Tết càng nồng ấm, đúng là vui như Tết, mặc cho ngoài trời tối đen như mực, thỉnh thoảng vang kí cốp tiếng guốc ai về muộn.

Tiền đánh tam cúc chỉ là mấy que tằm hoặc mấy que diêm, có khi là mấy cùi cau khô long hạt, vậy mà mọi người say mê lạ.

Càng chơi má chị tôi càng hồng lên. Có lẽ vì hơi ấm của ổ rơm, của ánh đèn, của khói nhang, của tiếng cười, của mùa xuân, của ánh mắt ainhìn trộm... làm chị xao xuyên một điều gì...

Tết qua đi. Ổ rơm dẹp lại. Chị cho tôi cỗ bài còn mới. Bọn trẻ con chúng tôi cũng đánh tam cúc, mặc dầu mỗi ngày nó thiếu dần đi một vài cây, đánh lung tung, gọi lung tung, chẳng biết đũa nào được, đũa nào thua, vẫn vui dù không thể bằng tết, có chị tôi bên cạnh.

Tôi đã mong biết bao nhiêu lại đến Tết sang năm, chờ chị tôi đến tối mừng một, giờ cỗ bài mới không biết chị mua từ lúc nào, và nói : Nào...

Theo Băng Sơn

Khoanh vào chữ cái đặt trước câu trả lời đúng:

1. Trong câu chuyện, cậu bé và chị gái đánh tam cúc vào thời gian nào?
  - a. Vào ngày Ba mươi Tết.
  - b. Vào sáng mừng một Tết.
  - c. Vào tối mừng một Tết.
2. Tại sao họ lại chọn vào thời gian đó để chơi?
  - a. Vì lúc đó là thời gian dành để chơi.
  - b. Vì lúc đó mọi công việc bề bộn của ngày Tết đã xong.

- c. Vì lúc đó họ mới có tiền mừng tuổi.
3. Có những quân bài nào được kể đến trong cổ bài tam cúc?
- a. Con tượng vàng – con mã điều – con tốt đỏ - con tướng ông –con pháo.
- b. Con tượng vàng – con mã điều – con tốt đỏ - con tướng bà –con pháo – con xe.
- c. Con tượng vàng – con mã điều – con tốt đỏ - con tướng ông –con tướng bà.
4. Có những cách đánh nào được kể đến trong câu chuyện?
- a. Gọi một - gọi đôi - tứ tử trình làng - ăn kết.
- b. Gọi đôi – gọi ba – ăn kết – kết ba.
- c. Gọi ba – tứ tử trình làng – kết ba.
5. Người thắng cuộc được thưởng gì?
- a. Tiền bạc.
- b. Búng tai người khác.
- c. Tiền làm từ que tăm, que diêm, mấy cùi cau khô,...
6. Câu chuyện giới thiệu cho em biết điều gì?
- a. Trò chơi đánh tam cúc.
- b. Những kỉ niệm thừa ấu thơ về trò chơi đánh tam cúc của tác giả.
- c. Trò chơi dân gian đánh tam cúc ở nông thôn Việt Nam.

II. LUYỆN TỪ VÀ CÂU:

1. Đặt câu hỏi cho bộ phận câu được in đậm dưới đây?
- a. Bây giờ, dưới ánh đèn phân âm cúng, trên chiếc ổ rom còn thơm mùi lúa đồng, trong khói nhang thơm ngát,...chị tôi **mới bóc cổ tam cúc còn mới ra và nói :
Nào...**
- b. **Tiền đánh tam cúc** chỉ là mấy que tăm hoặc mấy que diêm, có khi là mấy cùi cau khô long hạt.
- c. Con tượng vàng **béo múp míp** .
- d. **Mỗi lúc được ăn “kết”**, chị lại ôm choàng lấy tôi mà cười, không khí lại càng thêm vui vẻ.
- e. Bao giờ cũng thế, chị ngồi **ở một góc ổ rom** .
2. Trong các câu sau đây, câu nào không phải là câu hỏi và không được dùng dấu chấm hỏi:
- a. Bạn có thích đánh tam cúc không?
- b. Tôi không biết bạn có biết đánh tam cúc không?
- c. Nào, chúng mình cùng chơi đánh tam cúc đi?
- d. Ai cho bạn cổ bài đánh tam cúc đây?
- e. Thử xem ai đánh thắng nào?
3. Đọc đoạn văn sau và cho biết trong đoạn có những câu hỏi nào và dùng để làm gì?

Hồ bơi đang trống , rất thuận lợi cho nó. Nhưng nó không dám nhảy. Suốt 20 phút, nó cứ cố gắng chiến đấu với nỗi sợ để nhảy xuống hồ , và rồi cuối cùng đành phải bỏ cuộc vì đã đến giờ hồ bơi đóng cửa.

Trên đường về, Rốp – bi nói : “ Con thấy chán mình quá ba à ! Sao con cứ thấy sờ sợ thế nhỉ? ”

Sang chiều hôm sau , thằng bé năn nỉ tôi chở đến hồ bơi lần nữa. – “ Ba có thể cho con đến hồ bơi một lần nữa được không ? ” - “ Lần này, con nhất định sẽ làm được ! ”, nó nói một cách dứt khoát .

III. TẬP LÀM VĂN:

1. Viết một đoạn văn kể về một trò chơi mà em thích nhất.
2. Viết một đoạn văn giới thiệu về cách chơi một trò chơi mà em yêu thích.

ĐỀ 15

I. ĐỌC THÂM VÀ LÀM BÀI TẬP:

PHÁO ĐÈN

Không phải là pháo đùng, pháo tép, pháo hoa, pháo cao xạ,... Nó chỉ là pháo bằng đất, đất sét thôi .

Nhà ai vượt ao làm nền, nhà ai đào giếng... và chỗ nào mà chẳng có đất. Lò gạch đầu làng, đất sét có hàng đồng. Nhiều tiết thủ công, học nặn quả chuối, quả na, cái nôi,... nặn xong còn thừa vô khối là đất. Thế là có nó : chiếc pháo đèn.

Đất sét có thứ vàng như pha nghệ, có thứ đen xám như màu chì. Chẳng sao. Cứ nặn một nắm đất như cái ang cho lợn ăn, bé xíu, nhưng đáy phải mỏng, thật mỏng, rồi giơ thẳng cánh, đập mạnh một cái xuống đất. Có một tiếng nổ to như pháo đùng, đáy ang vỡ tung lên, từng mảnh đất sét còn nham nhở như bị xé . Một cuộc thi . Pháo của ai nổ to, đáy vỡ rộng là người ấy được cuộc. Người thua phải véo đất của mình hàn vào chỗ vỡ của người được . Đền đấy.

Anh nào đập không khéo, pháo xịt. Ai giỏi thì pháo nổ to, được đền nhiều. Pháo xịt không được đền , mà còn xấu hổ nữa.

Tôi đã có lần phát khóc lên vì lúc bắt đầu chơi, hai nắm đất của hai người bằng nhau , cuối cuộc chơi, nắm đất của tôi bằng bàn tay chỉ còn lại bằng hòn bi . Còn nắm đất của bạn thì cứ lớn dần lên. Ưc ghê. Chơi gì bị thua mà chả ực!

Pháo đèn là thứ trò chơi của con nhà nghèo. Không có đồ chơi sang trọng đất tiền thì kiếm tí đất mà chơi vậy. Không chơi thì chịu làm sao được.

Những trò chơi của tuổi thơ đã cho chúng tôi bao nhiêu phút sung sướng, có khi còn quý hơn những món quà ăn được. Ai không được chơi hoặc không biết chơi những trò chơi thơ bé quả là một thiệt thòi lớn, thiệt suốt đời...

Theo Băng Sơn

Khoanh vào chữ cái đặt trước câu trả lời đúng:

1. Pháo đèn được làm bằng gì?
  - a. Đất sét.
  - b. Đất sét và thuốc pháo.
  - c. Giấy và thuốc pháo.
2. Cách làm pháo đèn như thế nào?
  - a. Nặn một nắm đất thành hình quả pháo rồi châm lửa đốt.
  - b. Nặn một nắm đất tròn rồi nhồi thuốc pháo.

c. Nặng một năm đất như cái ang cho lợn ăn, bé xíu, nhưng đáy phải mỏng, thật mỏng.

3. Cách chơi pháo đèn như thế nào?

a. Giơ thẳng cánh , đập vào quả pháo.

b. Giơ thẳng cánh , đập mạnh một cái xuống đất.

c. Giơ thẳng cánh , đập hai quả pháo vào nhau.

4. Luật chơi pháo đèn như thế nào?

a. Pháo của ai nổ to nhất, nổ to nhất là người thắng cuộc. Người thắng được quyền lấy hết đất làm pháo của người kia.

b. Pháo của ai nổ to nhất là người thắng cuộc. Người thua phải cho người thắng hết chỗ đất của mình.

c. Pháo của ai nổ to, đáy vỡ rộng là người ấy được cuộc. Người thua phải véo đất của mình, hàn vào chỗ vỡ cho người thắng.

5. Cái tên “pháo đèn” xuất phát từ đâu?

a. Từ người chơi đầu tiên.

b. Từ luật chơi.

c. Từ tên làng quê nghĩ ra trò chơi đó.

II. LUYỆN TỪ VÀ CÂU:

1. Trò chơi của các bạn gái trong đoạn văn sau tên là gì ? Cách chơi như thế nào ? Em thử nêu ví dụ.

Pháo đèn là thứ trò chơi của con nhà nghèo. Không có đồ chơi sang trọng đắt tiền thì kiếm tí đất mà chơi vậy. Không chơi thì chịu làm sao được. Trong khi bọn con trai chúng tôi chơi pháo đèn thì bọn con gái cũng có thể bẻ que rào, với một quả cà pháo, chơi chắt chuyền miệng và nói những câu ca có vần có điệu rất hay, vui tai ghê .

2. Em hãy kể tên các trò chơi có trong đoạn văn sau rồi nêu cách chơi mỗi trò đó.

Có bao nhiêu trò chơi tuổi bé. Cướp cờ, nhảy dây, chông hoa chông nụ, kéo co, đánh trận giả, bán đồ hàng... Riêng pháo đèn có cái thích riêng và hình như chỉ có con trai thích nó.

* Theo em, trong các trò chơi trên, trò nào các bạn trai thích chơi? Trò nào các bạn gái thích chơi?

III. TẬP LÀM VĂN:

“Tập tầm vông. Tay không tay có . Tập tầm vó. Tay nào có ? Tay nào không? Có có ? Không không ? ”

“Nu na nu nống. Đánh trống phất cờ. Mở hội thi đua. Xem chân ai sạch. Gót đỏ hồng hào . Không bần tí nào. Được vào đánh trống. ”

“Dung dăng dung de. Dắt trẻ đi chơi. Đến ngõ nhà Trời. Lạy cậu lạy mợ . Cho cháu về quê. Cho dê đi học . Cho cóc ở nhà . Cho gà bới bếp . Ủ à ủ ập. Ngồi sập xuống đây.”

“Nhong nhong nhong . Ngựa ông đã về. Cắt cỏ bò đê. Cho ngựa ông ăn .”

“Rồng rắn lên mây. Có cây núc nác. Có nhà hiền linh . Thầy thuốc có nhà

hay không? Xin gì? Xin khúc đầu (Những xương cùng xẩu). Xin khúc giữa (Những máu cùng me). Xin khúc đuôi (Tha hồ thầy đuôi). ”

Đọc những câu đồng dao trên, em có nhận ra đó là những trò chơi nào không? Hãy kể tên và nêu cách chơi các trò chơi ấy.

ĐỀ 16

I. ĐỌC THÂM VÀ LÀM BÀI TẬP:

TẾT LÀNG

Tết lại sắp đến rồi. Làng tấp nập vui như hội. Cây đào ngoài đền đã phát phơ mấy bông hoa màu hồng mỏng tang. Cây mận bố trồng kỉ niệm ngày tôi ra đời, hoa đã trắng muốt.

Lúa đã cấy kín đồng. Nước đã đủ, ruộng nào cũng lấp lánh như gương. Lúa mới cấy, lá cây mạ bị cắt ngọn, còn cứng, chưa có lá mềm vẫy gió. Trời trong, nhìn rõ ràng làng bên có những ngọn cau nhô hẳn lên.

Mấy cái cầu ao bằng tre hoặc bằng thanh tà vẹt cũlúc nào cũng đông. Người đãi đồ, người rửa lá rong, người giặt chiếu, có người còn làm lòng lợn khiến đàn rô ron nhảy đớp mỗi loạn xạ.

Từ đầu đến cuối làng, tiếng gọi nhau í ới. Lợn kêu eng éc. Ai cũng vội. Hình như Tết đang đuổi phía sau lưng.

Ông thủ từ đã đánh bóng các đồ thờ. Nhà chùa đã đóng oản, mỗi phẩm oản đặt trên một cái lá mít cắt tròn. Tường hoa ngoài đình đã quét vôi trắng lớp.

Những nhà nghèo cũng đã đủ gạo nếp, đậu xanh, con gà , bó măng. Mật đã mua, sẽ có món chè con ong ngọt sắc. Nải chuối xanh, mấy quả cam vàng, chùm quất, thành mâm ngũ quả trên bàn thờ lung linh ánh nến. Lá cờ ngũ hành xanh đỏ tím vàng trắng đã được treo cao giữa sân đình. Còn ở chùa lại treo một cái phướn ngũ sắc dài.

Điều lạ là cả làng không có tiếng vịt kêu. Mọi người kiêng ăn thịt vịt , sợ rông.

Không khí mùa xuân thật náo nức. Trường đã nghỉ học. Sẽ có tắm tát niên bằng nồi nước lá mùi già thơm ngào ngạt. Máy nhà đông con đã đánh gộc tre để đun bánh chưng.

Đã nhìn thấy nhiều người mặc quần áo đẹp từ đâu đó về ăn Tết. Có người xách va li, có người đeo ba lô. Nhiều người còn mang về cả cành đào, cành hoa bằng giấy trang kim để làm hoa thờ.

Tết. Sao mà vui thế!

Theo Băng Sơn

Khoanh vào chữ cái đặt trước câu trả lời đúng:

1. Dấu hiệu nào cho biết Tết sắp đến, Xuân đã về?
  - a. Cây đào, cây mận ra hoa.

- b. Lúa đã cấy kín đồng.
- c. Cả làng không có tiếng vịt kêu.
- 2. Khoanh vào những việc làm của mọi người để chuẩn bị đón Tết ?
  - a. Đãi dỡ, rửa lá dong, gói bánh.
  - b. Mổ thịt lợn.
  - c. Gieo mạ , dẫn nước vào ruộng.
  - d. Đánh bóng các đồ thờ. Quét vôi , sửa sang đình làng.
  - đ. Mua sắm các món ăn đặc trưng ngày Tết.
  - e. Đánh gộc tre để đun bánh chưng.
  - g. Mua cành đào, mua hoa thờ.
  - h. Bày biện mâm ngũ quả.
  - i. Treo cờ ở đình, treo phướn ở chùa.
  - k. Giết thịt vịt.
  - l. Học sinh nghỉ học.
  - m. Tắm tắt niên bằng lá mùi già.
  - n. Giặt chăn chiếu, quần áo, làm vệ sinh, dọn dẹp, trang hoàng nhà cửa.
  - o. Trồng cây.
  - Ô. Đốt pháo.
  - Ở. Người đi làm xa trở về làng.

II. LUYỆN TỪ VÀ CÂU:

1. Tìm câu kể trong đoạn văn sau và cho biết mỗi câu dùng để làm gì?
Tết lại sắp đến rồi. Làng tấp nập vui như hội. Mấy cây đào ngoài đền đã phát pho mấy bông hoa màu hồng mỏng tang. Cây mận bố trồng kỉ niệm ngày tôi ra đời, hoa đã trắng muốt. Ông thủ từ đã đánh bóng các đồ thờ. Nhà chùa đã đóng oản, mỗi phẩm oản đặt trên một cái lá mít cắt tròn. Tường hoa ngoài đình đã quét vôi trắng lớp.
2. Đặt từ 3 đến 4 câu đề:
  - a. Kể một việc em làm trong ngày Tết.
  - b. Nói lên niềm vui của em khi Tết đến.
  - c. Miêu tả cảnh phố em trong ngày Tết.

III. TẬP LÀM VĂN:

1. Viết một đoạn văn kể về một phong tục Tết tốt đẹp mà em biết.
2. Viết một đoạn văn có câu mở đầu như sau:
Không khí mùa xuân thật náo nức .....

ĐỀ 17

ĐỌC THÂM VÀ LÀM BÀI TẬP:

HỌA SĨ TÍ HON

Hồi còn bé, lúc tôi bốn hay năm tuổi gì đó, tôi rất thích vẽ. Tôi vẽ đầy ra tường, đầy ra cửa sổ. Bố còn mua riêng cho tôi một cái bảng chỉ để vẽ nhưng tôi lại chỉ thích vẽ la liệt vào vở thôi. Một lần, tôi tóm được một hộp phấn đựng đầy những viên tròn tròn, nho nhỏ mà mẹ không dùng đến (mẹ tôi là cô giáo mà). Lại còn cả một quyển sổ to dùng nữa chứ. Thế là tôi bắt đầu vẽ, tôi vẽ một cách say sưa. Trước tiên tôi vẽ một con gà, đầu nó tròn xoe như cái bánh bao, mình nó dài dài, dẹt dẹt như cái bánh mì. Tôi còn vẽ cảnh tôi đang cho gà ăn. Tôi vẽ say sưa đến nỗi mẹ đi dạy về lúc nào không hay. Mẹ hỏi:

- Chào họa sĩ tí hon! Con đang làm gì đấy?

- Con đang vẽ. Tôi trả lời, vẫn không ngẩng đầu lên.

Mẹ cười bảo:

- Thế họa sĩ của mẹ đang vẽ cái gì đấy? Cho mẹ xem được không?

Tôi nhanh nhẩu chạy lại bên mẹ khoe:

- Đây này, con vẽ nhiều ơi là nhiều, con vẽ cảnh con đang cho gà ăn này, con mặc một chiếc áo màu đỏ rực như ông mặt trời này. Còn đây là thằng Tí mắt híp, bụng to. Cả cái Mi tóc xù hay khóc nhè nữa cơ. À, con vẽ cả cảnh gia đình mình đi công viên, bố mua cho con bao nhiêu là kem... Tôi thích thú nói một thôi một hồi. Vậy mà mẹ tôi cứ rú ầm ầm như cái còi ô tô (khi bố về, tôi kể cho bố nghe lại như vậy).

Biết chuyện, bố ôm tôi vào lòng rồi mắng yêu:

- Con gái bố nghịch quá! Dám vẽ linh tinh vào sổ điểm của mẹ. Ôi chao con gái bố vẽ ngộ thật!

Đến tận lúc ấy, tôi mới biết cái sổ tôi vẽ linh tinh vào đấy lại là cuốn “sổ điểm” của mẹ.

Bây giờ thì tôi chẳng vẽ vời gì hết. Những bức vẽ hồi ấy tôi vẫn giữ thật phẳng phiu, đặt chúng vào ngăn kéo nhỏ. Ngăn kéo lưu giữ những kỉ niệm của một thời thơ bé.

Theo Nguyễn Thị Yên

1. Khoanh vào chữ cái đặt trước những cảnh mà bạn nhỏ trong bài đã vẽ.

- Bạn nhỏ đang cho gà ăn.
- Bạn nhỏ và bố mẹ đi công viên.
- Cô giáo và các bạn đang đi học.
- Bố mua kem cho bạn nhỏ.
- Bạn Mi tóc xù.
- Thằng Tí mắt híp bụng to.
- Mẹ đang dạy học.

- h. Bạn nhỏ đi chơi với các bạn.
2. Vì sao mẹ bạn nhỏ lại không vui khi nhìn thấy những bức tranh trong cuốn sổ to?
- Vi đó là cuốn sổ học tập của mẹ.
  - Vi đó là cuốn sổ điếm của mẹ.
  - Vi đó là một cuốn sổ quý hiếm, đắt tiền.
3. Câu chuyện giới thiệu với em về những điều gì?
- Một bạn nhỏ vẽ rất đẹp.
  - Những kỉ niệm ngộ nghĩnh thời thơ ấu của một bạn nhỏ.
  - Trẻ con thật ngây thơ và đáng yêu biết bao!
  - Đừng bao giờ nghịch ngợm vào sách vở của người lớn.
  - đ. Hãy học vẽ và vẽ thật nhiều.

II. LUYỆN TỪ VÀ CÂU:

1. Trong đoạn văn sau , câu nào là câu kể Ai làm gì? Hãy xác định vị ngữ của những câu đó và nêu ý nghĩa của vụ ngữ.

Hồi còn bé , lúc tôi bốn hay năm tuổi gì đó, tôi rất thích vẽ. Tôi vẽ đầy ra tường, đầy ra cửa sổ. Bố còn mua riêng cho tôi một cái bảng chỉ để vẽ nhưng tôi lại chỉ thích vẽ la liệt vào vở thôi . Một lần, tôi tóm được một hộp phấn đựng đầy những viên tròn tròn, nho nhỏ mà mẹ không dùng đến (mẹ tôi là cô giáo mà). Lại còn cả một quyển sổ to dùng nữa chứ. Thế là tôi bắt đầu vẽ, tôi vẽ một cách say sưa .

2. Viết đoạn văn kể về những công việc của em trong một tiết học vẽ. Cho biết câu nào trong đoạn văn là câu kể Ai làm gì?

III. TẬP LÀM VĂN:

- Em đã từng vẽ được những bức tranh đạt điểm A⁺ chưa ? Hãy viết một đoạn văn tả lại bức tranh mà em thấy ưng ý nhất.
- Viết đoạn văn tả một đồ vật gắn bó nhiều kỉ niệm với em.

ĐỀ 18

ĐỌC THÂM VÀ LÀM BÀI TẬP

NIỀM TIN CỦA TÔI

Chưa bao giờ tôi nghĩ là mình có khả năng viết lách. Việc viết một bài thơ, một bài tiểu luận đối với tôi còn khó hơn cả việc “ lên rừng, xuống biển” . Thế nhưng tôi lại rất yêu thích công việc này, nên quyết định tham gia một lớp học rèn luyện kỹ năng sáng tác.

Cuối khóa học , thầy giáo đề nghị mỗi học sinh phải viết một bài tiểu luận dài mười lăm trang với đề tài thuyết phục khách hàng mua sản phẩm. Tôi thật sự căng thẳng và lo lắng khi nghe yêu cầu đó.

Sau khi tôi đứng nói chuyện điện thoại cho một người bạn nhờ giúp đỡ, một người phụ nữ đã ái ngại nói với tôi :

- Cô triển khai đề tài đó không đúng rồi !

Rồi bà nhiệt tình hướng dẫn tôi cách xây dựng và phát triển dàn ý của một bài tiểu luận. Tôi đã học được những kỹ năng kinh nghiệm viết lách mà tôi chưa bao giờ biết đến. Tôi hỏi :

- Bà học cách viết ở đâu mà thông thạo vậy ?

- Đó là nghề của tôi mà . Tôi là một biên tập viên, đang làm ở nhà xuất bản ở Ha- cua (Hacourt) .

Vào cái ngày tôi đưa cho bà bài luận dài mười lăm trang của mình, tôi lo lắng và hồi hộp một cách khó tả. Tôi quan sát rất kỹ từng biểu hiện trên khuôn mặt của bà khi bà đọc bài luận của tôi. Cuối cùng bà cũng đọc xong . Tôi nín thở chờ đợi ...

- Nếu tôi là người chấm điểm , tôi sẽ cho cô điểm xuất sắc.

- Gì cơ? Bà nói thật chứ ? – Tôi ngạc nhiên thốt lên.

- Đương nhiên rồi. Bài làm thật xuất sắc.

Đó là giây phút làm cuộc đời tôi thay đổi. Cảm giác tự tin như một luồng điện chạy khắp cơ thể . Tôi tin rằng những gì bà nói là sự thật.

Sau này, tôi đã viết thêm nhiều những cuốn sách, nhưng cuốn sách đầu tay của tôi là dành tặng riêng bà , dành tặng cho người đầu tiên khơi dậy những khả năng tiềm ẩn trong tôi, là người đã tạo cho tôi tự tin để thể hiện chính mình trên những trang viết.

Nhã Khanh

Khoanh tròn chữ cái đặt trước câu trả lời đúng :

1. Tác giả trong câu chuyện gặp khó khăn gì khi viết tiểu luận ?

a. Đề bài ra quá khó nên không biết triển khai đề tài như thế nào.

b. Nghĩ rằng mình không có khả năng viết lách.

c. Có quá ít thời gian dành cho việc viết bài.

2. Điều gì đã khiến tác giả hoàn thành bài luận?

a. Được một người bạn yêu sách giúp đỡ.

b. Được một người bạn cùng lớp giúp đỡ.

c. Được một biên tập viên giỏi hướng dẫn động viên.

3. Điều gì đã khiến tác giả thay đổi hẳn cuộc đời và trở thành một nhà văn ?
  - a. Những lời động viên khen ngợi của người biên tập viên.
  - b. Những kiến thức thu được sau khóa học.
  - c. Năng lực của chính tác giả.
4. Câu chuyện muốn nói với em điều gì ?
  - a. Hãy biết khơi gợi những khả năng tiềm ẩn của người khác bằng những lời động viên chân thành của mình.
  - b. Hãy luôn khen ngợi người khác.
  - c. Hãy tự tin vào chính bản thân mình.

II. LUYỆN TỪ VÀ CÂU :

1. Nêu rõ tác dụng của dấu ngoặc kép trong các câu sau:

Chưa bao giờ tôi nghĩ là mình có khả năng viết lách. Việc viết một bài thơ, một bài tiểu luận đối với tôi còn khó hơn cả việc “ lên rừng, xuống biển”. Thế nhưng tôi lại rất yêu thích công việc này, nên quyết định tham gia một lớp học rèn luyện kỹ năng sáng tác ... “Viết bài cho mọi người đọc ” – điều này cứ ám ảnh tôi mãi. Chắc chắn tôi không thể làm tốt bài tiểu luận này . Chắc chắn cả lớp sẽ giễu cợt điểm kém của tôi.

2. Trong những trường hợp sau, các câu hỏi dùng để làm gì?

- a. Tôi không biết làm cách nào để vượt qua sự bế tắc này ... Tôi chợt nghĩ đến một người bạn rất yêu sách. **Biết đâu cô ấy có thể giúp tôi được chăng ?**

- b. Khi tôi dậm bước đi, bà ái ngại nhìn tôi rồi nói :

- Cô triển khai đề tài đó không đúng rồi !

- **Sao cơ ? Bà đã nghe hết câu chuyện của tôi ư ?** – Tôi cảm thấy bối rối và khó chịu .

- c. Bà nhiệt tình hướng dẫn tôi cách xây dựng và phát triển dàn ý của một bài tiểu luận. Tôi đã học được những kỹ năng kinh nghiệm viết lách mà tôi chưa bao giờ biết đến. Tôi hỏi :

- **Bà học cách viết ở đâu mà thông thạo vậy ?**

- d. Cuối cùng bà cũng đọc xong . Tôi nín thở chờ đợi ...

- Nếu tôi là người chấm điểm , tôi sẽ cho cô điểm xuất sắc.

- **Gì cơ? Bà nói thật chứ ?** – Tôi ngạc nhiên thốt lên.

3. Tìm các danh từ , động từ, tính từ trong đoạn văn sau :

Vào cái ngày tôi đưa cho bà bài luận dài mười lăm trang của mình, tôi lo lắng và hồi hộp một cách khó tả. Tôi quan sát rất kỹ từng biểu hiện trên khuôn mặt của bà khi bà đọc bài luận của tôi. Cuối cùng bà cũng đọc xong . Tôi nín thở chờ đợi ...

- Nếu tôi là người chấm điểm , tôi sẽ cho cô điểm xuất sắc.

- Gì cơ? Bà nói thật chứ ? – Tôi ngạc nhiên thốt lên.

- Đương nhiên rồi. Bài làm thật xuất sắc.

Đó là giây phút làm cuộc đời tôi thay đổi. Cảm giác tự tin như một luồng điện chạy khắp cơ thể . Tôi tin rằng những gì bà nói là sự thật.

4. Sắp xếp các từ sau vào các cột cho phù hợp :

Viết lách, rèn luyện, căng thẳng, lo lắng, công cộng, thao thao, ái ngại, bồi rổi, may mắn, sẵn sàng, hồi hộp, chờ đợi, luồng điện, ám ảnh, tê cứng, ngón tay, chắc chắn, dàn ý.

Từ ghép phân loại	Từ ghép tổng hợp	Từ láy

5. Phân tích các bộ phận cấu tạo của từng tiếng sau:

Tôi đã viết cuốn sách đầu tay để dành tặng riêng cho người đã khơi dậy những khả năng tiềm ẩn trong tôi.

III. TẬP LÀM VĂN:

1. Viết đoạn văn tả một thứ đồ chơi dân gian mà em biết.
2. Em đã từng nhận được một món quà đặc biệt, chứa đầy tình yêu thương của người tặng. Hãy kể lại câu chuyện về kỉ niệm đó.
3. Em đã từng tự làm một món quà đặc biệt để tặng người thân. Món quà ấy làm người nhận rất ngạc nhiên và xúc động. Hãy kể lại câu chuyện ấy.
4. Viết một lá thư gửi cho người đặc biệt để nói về ước mơ của em.

ĐỀ 19

ĐỌC THÂM VÀ TRẢ LỜI CÂU HỎI:

HỌC ĐÀN – HÃY HỌC IM LẶNG

Bét – to – ven (1770 – 1825) là nhạc sĩ thiên tài người Đức . Ngay từ khi còn rất nhỏ , ông đã trải qua những năm tháng khổ luyện cùng âm nhạc . Mỗi ngày, Bét – tô – ven phải học 12 tiếng với đủ các loại đàn . Sau 12 tiếng âm nhạc, cậu bắt đầu học thêm tiếng La tinh và các kiến thức phổ thông khác. Cậu đàn mãi miết, ngón tay tê đi thì ngâm vào nước lạnh, mắt mỏi thì vã nước vào... Bet-to-ven đã thực sự bỏ mọi trò chơi trẻ nhỏ để học đàn.

Người thầy đầu tiên của cậu là một nghệ sĩ trong dàn nhạc . Trong tuần học đầu tiên, thầy giáo dạy cậu tính kiên nhẫn . Suốt cả tuần, thầy chỉ dạy cậu đúng một nốt nhạc. Bét-tô –ven đánh nốt nhạc, âm thanh vang lên. Thầy hỏi :

- Con thấy âm thanh lan xa tới đâu?
- Con không thấy ạ!
- Con đánh lại đi và cố gắng nghe xem âm thanh này lan tỏa tới đâu.

Cậu làm lại và chú ý lắng nghe. Cậu cảm thấy âm thanh dường như lan xa ra tận ô cửa sổ, điều mà xưa nay cậu chưa từng thấy. Điều mới mẻ này khiến cậu phấn chấn. Cậu đánh tiếp nốt nhạc, lần này dường như nó lan tỏa xa hơn ô cửa sổ, nó hòa với bầu trời ngoài kia. Thầy giáo gật đầu :

- Âm thanh của con đã tìm được sự tự do rồi ! Hãy ghi nhớ : Mọi bản nhạc đều được sáng tạo ra trong sự tĩnh lặng sâu nhất của tâm hồn. Hãy học sự im lặng đầu tiên.

Năm 8 tuổi, sau hàng trăm đêm miệt mài tập đàn. Bét-tô-ven đã có buổi biểu diễn trước công chúng. Sau buổi biểu diễn, khán giả đã phải trầm trồ : Đúng là cậu bé có nghị lực tập luyện. Không lâu sau, ông đã trở thành thần đồng âm nhạc thế giới.

Uyên Khuê

Khoanh vào chữ cái đặt trước câu trả lời đúng:

1. Cậu bé Bét-tô-ven trong câu chuyện đã phải khổ luyện như thế nào mới thành tài?
  - a. Đàn mãi miết, ngón tay tê đi thì ngâm vào nước lạnh, mắt mỏi thì vã nước vào.
  - b. Đàn suốt ngày suốt đêm không được ngủ.
  - c. Đàn đến mức ngất xỉu.
2. Tại sao thầy giáo lại chỉ dạy cậu một nốt nhạc trong suốt tuần học đầu tiên?
  - a. Vì thầy giáo muốn cậu lắng nghe hơi thở của chính mình .
  - b. Vì thầy giáo muốn cậu rèn luyện tính cẩn thận.
  - c. Vì thầy giáo muốn cậu cảm nhận được sự lan tỏa của âm thanh .
3. Nội dung câu chuyện này là gì?
  - a. Ca ngợi cậu bé Bét – tô –ven đã kiên trì khổ luyện hi sinh cả tuổi thơ tập luyện đàn để thành tài.
  - b. Ca ngợi thầy trò Bét – tô – ven đã kiên trì tập luyện đàn .

c. Ca ngợi người thầy giáo đã dạy cho cậu bé Bét – to – ven biết lắng nghe âm thanh.

II. LUYỆN TỪ VÀ CÂU:

1. Đọc đoạn văn sau , xác định các câu kể Ai làm gì? Và tìm chủ ngữ của các câu đó.

Để mau chóng biến con mình thành thần đồng , cha cậu đã mời rất nhiều thầy dạy nhạc . Người thầy đầu tiên của cậu là một nghệ sĩ trong dàn nhạc . Cha cậu đưa thầy giáo về nhà trong lúc Bét –tô – ven đang mãi chơi một khúc nhạc trên vi-ô-lông . Cậu sốt sáng ngồi vào đàn ooc-gan ngay.

2. Đặt câu với các từ ngữ sau để có câu kể Ai làm gì?

a. Cậu bé Bét-tô-ven

b. Thầy giáo của cậu

3. Tìm trong câu chuyện trên những từ ngữ nói lên sự tài giỏi của cậu bé Bét-tô-ven.

M. thiên tài,.....

III. TẬP LÀM VĂN:

1. Viết một đoạn mở bài và kết bài cho bài văn tả đồ dùng học tập mà em thích nhất.

2. Em hãy viết phần mở bài và kết bài cho bài văn tả con tò he sau đây:

.....

Được làm từ com nếp, những con tò he rất mềm và dẻo. Để cầm được những con tò he , người ta phải xâu vào chúng những chiếc que bằng tre . Bằng đôi bàn tay khéo léo , những người bán hàng (theo em phải gọi là nghệ nhân mới đúng!) đã nặn ra những con tò he đủ các sắc màu, đủ các loại > Nào tò he hoa hồng, tò he ông tiên, Tôn Ngộ Không, siêu nhân...Con nào cũng đẹp và sống động như thật.

.....

ĐỀ 20

ĐỌC THÂM VÀ LÀM BÀI TẬP

CỔ TÍCH VIẾT BẰNG CHÂN

Những trang vở đỏ chói điểm 9, 10 với những dòng chữ tròn, đều, thẳng tắp – ít ai có thể ngờ rằng những dòng chữ đó được viết không phải bởi tay mà là bằng chân : một đôi chân kì diệu của bạn Nguyễn Minh Phú, lớp 5B, trường Tiểu Học Hồ Tông Thốc, xã Thọ Thành, huyện Yên Thành, tỉnh Nghệ An.

Cô Nguyễn Thị Bình – mẹ của Phú – không thể nào quên được cái ngày 17 – 7 – 1990 ấy. Cô đã ngất xỉu khi nhìn thấy đứa con vừa chào đời của mình : một hài nhi yếu ớt, nhỏ bé và thiếu hẳn đôi cánh tay. Nhưng Phú đã lớn lên và có ý thức tự lập từ rất sớm, tập làm mọi việc bằng đôi chân của mình. Mỗi sáng ngủ dậy, Phú dùng chân kẹp bàn chải đánh răng và lấy khăn rửa mặt. Với đôi chân của mình, Phú không chỉ tự ăn cơm, mặc quần áo, mặc màn, xếp chăn, tắt mở công tắc điện, ... mà còn giúp bố mẹ làm nhiều việc vặt trong nhà, từ bóc ngô, nhặt rau, đun bếp, quét nhà cho đến việc khâu kim chỉ cho mẹ vá quần áo. Một lần, Phú môn men đến lớp học, say sưa nhìn cô giáo giảng bài, nhìn lũ bạn ê a đánh vần, tập viết, ... Về nhà, Phú lấy viên phấn kẹp vào chân, viết những chữ nguệch ngoạc trên nền gạch. Khi biết đọc thông, viết thạo, Phú nằng nặc đòi cha mẹ cho đi học. Cô giáo chủ nhiệm dành cho Phú một chiếc ghế để Phú đặt vở lên đấy, xoay ngang người, kê chân lên và cặp bút viết. Cứ như thế, Phú cần cù chịu đau, chịu khó, dù cho vào những ngày nóng nực, mồ hôi nhỏ xuống nhòe hết cả trang vở, còn về mùa đông thì bàn chân tê cóng vì lạnh, điều khiển cây bút cực kì khó khăn. Có những hôm, do viết quá nhiều, Phú bị chuột rút khiến các ngón chân co quắp, cứng đờ.

Vất vả, khổ sở là thế nhưng Phú không hề nản lòng, chưa hề nghỉ một buổi học nào. Điều đáng nói là Phú viết rất đẹp và đặc biệt là tiếp thu bài vở rất nhanh. Suốt bốn năm học qua, Phú luôn là người dẫn đầu lớp về thành tích học tập. Phú rất có khả năng về môn toán, trong vở chỉ toàn điểm 9, 10. Năm 2002, Phú đoạt giải “vở sạch chữ đẹp” của huyện. Mơ ước của Phú là trở thành một người phiên dịch, vì theo bạn, đó là công việc thích hợp nhất đối với một người không có tay như Phú. Nhìn gương mặt thông minh với đôi mắt sáng, kiên quyết của Phú, tôi tin rằng Phú sẽ học thành tài, sẽ thực hiện được ước mơ của mình.

Theo báo Thiếu niên tiên phong

KHOANH VÀO CHỮ CÁI CÓ CÂU TRẢ LỜI ĐÚNG:

1. Bạn Phú trong bài đã thiếu hẳn đôi tay nhưng đã biết làm những công việc gì?
  - a. Tắt nước, cày ruộng.
  - b. Bóc ngô, nhặt rau, đun bếp, quét nhà.
  - c. Khâu kim chỉ.
  - d. Viết chữ đẹp.
2. Phú đã gặp những khó khăn gì khi tập viết bằng chân?
  - a. Mùa hè, mồ hôi nhỏ xuống làm nhòe vở, mùa đông, chân tê cứng vì lạnh.

- b. Hay bị chuột rút khiến các ngón chân co quắp, cứng đờ.
  - c. Tất cả những khó khăn ở hai ý trên.
3. Phú đã đoạt được những thành tích gì trong học tập ?
- a. Đoạt giải Học sinh giỏi toán.
  - b. Đoạt giải thi đấu thể thao.
  - c. Là người dẫn đầu lớp về thành tích học tập , rất giỏi toán, đoạt giải “ vở sạch chữ đẹp”.
4. Nội dung câu chuyện này là gì?
- a. Ca ngợi bạn Nguyễn Minh Phú giàu nghị lực mặc dù thiếu hẳn đôi tay nhưng vẫn chăm làm, học giỏi và viết chữ đẹp.
  - b. Ca ngợi đôi bàn chân khéo léo của bạn Nguyễn Minh Phú.
  - c. Ca ngợi tài viết chữ đẹp của bạn Nguyễn Minh Phú.

II. LUYỆN TỪ VÀ CÂU :

1. Tìm các câu kể Ai làm gì ? trong đoạn văn sau rồi xác định chủ ngữ, vị ngữ của mỗi câu đó:

Mỗi sáng ngủ dậy , Phú dùng chân kẹp bàn chải đánh răng và lấy khăn rửa mặt . Với đôi chân của mình, Phú không chỉ tự ăn cơm , mặc quần áo, mặc màn, xếp chăn, tắt mở công tắc điện, ... mà còn giúp bố mẹ làm nhiều việc vặt trong nhà, từ bóc ngô, nhặt rau, đun bếp, quét nhà cho đến việc khâu kim chỉ cho mẹ vá quần áo. Một lần, Phú mon men đến lớp học, say sưa nhìn cô giáo giảng bài, nhìn lũ bạn ê a đánh vần , tập viết,... Về nhà, Phú lấy viên phấn kẹp vào chân , viết những chữ nguệch ngoạc trên nền gạch.

2. Viết đoạn văn khoảng 5 câu kể về việc “ rèn chữ - giữ vở ” của em trong đó có dùng kiểu câu Ai làm gì ?

III. TẬP LÀM VĂN:

- 1. Dựa vào cách viết như trên, em hãy viết một bài nói về một tấm gương tiêu biểu mà em biết.
- 2. Hãy kể về những đổi mới của trường (lớp) em trong năm học này.

ĐỀ 21

ĐỌC THÂM VÀ LÀM BÀI TẬP

“ PHÁT MINH ” TỪ RÃNH NƯỚC

Nhà nghèo, đi làm thuê nhỏ cỏ, cắt lúa nhiều hơn ngồi học, thế mà “ dùng một cái”, Lê Thế Trung (lớp 11 M3, trường Trung học phổ thông Mỹ Hưng, huyện Mỹ Tú, tỉnh Sóc Trăng) đoạt giải Nhì Quốc gia cuộc thi “ Cải thiện việc sử dụng và bảo vệ nguồn nước ”. Tin ấy đã làm xôn xao không chỉ ở một xã vùng sâu.

Chính cái tính “ gặp cái lạ thì thắc mắc, tìm hiểu ” đã giúp Trung đoạt giải Nhì trong cuộc thi cấp quốc gia này. Nhà dì của Trung nuôi trên cả chục con heo, mỗi lần qua cắt rau muống cho heo ăn, Trung để ý thấy rãnh nước cạnh chuồng heo nhà dì ít hôi và trong hơn nhiều so với rãnh nước cạnh chuồng heo nhà mình, mặc dù số lượng heo nhà dì gấp hàng chục lần heo nhà Trung. Quan sát, Trung thấy nguyên nhân dẫn tới điều khác nhau này chính là rãnh nước nhà dì có rất nhiều cây thủy trúc và rau chai, còn rãnh nước nhà mình thì không.

Trung tức khắc trồng cây thủy trúc và rau chai ở rãnh nước nhà mình. Thực tế đã chứng minh những điều Trung nghi ngờ là đúng. Để kiểm chứng một lần nữa cho chắc ăn, Trung mượn trường một số dụng cụ thí nghiệm. Đúng một tuần, Trung hội họp kiểm tra kết quả, và “ nhà nghiên cứu ” rất vui mừng với kết quả thu được. Trung nghĩ, hiện diện tích nuôi trồng thủy sản ở Đồng bằng sông Cửu Long rất lớn, nếu đem những điều mình đã khám phá ứng dụng vào cuộc sống thì sẽ giải quyết được vấn đề ô nhiễm môi trường. Trung làm một bể chứa nước thải và bể này được hút bùn định kì. Nước thải sẽ chảy ra mương trồng rau dứa, rau ngổ, sau đó tiếp tục sang mương trồng thủy trúc, rau chai trước khi đổ ra sông... Từ thành công ở nhà mình, Trung đi phổ biến cho bà con ở khắp xã để mọi người làm theo.

Cùng lúc đó, Trung hay tin Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Sóc Trăng tổ chức cuộc thi nên đã gửi đề tài “ Dùng thủy trúc, rau chai xử lí nước thải trong sinh hoạt ” dự thi. Và đề tài của cậu đã đoạt giải Nhất.

Trung tâm sự : “ Cuộc sống xung quanh mình có rất nhiều cái hay, cái lạ. Trung sẽ cố gắng tìm tòi, “ giải mã ” những điều đó để phục vụ cho cuộc sống. Trung sẽ cố gắng học để trở thành một kĩ sư nông nghiệp, đem những điều mình đã học để giúp bà con nông dân quê mình ”

Thúy Nhung

1. Do đâu, Trung nảy sinh ý tưởng “ Dùng thủy trúc, rau chai xử lí nước thải trong sinh hoạt ” ?
  - a. Do quan sát rãnh nước thải nuôi heo của nhà dì và nhà mình.
  - b. Do cuộc thi “ Cải thiện việc sử dụng và bảo vệ nguồn nước ” phát động.
  - c. Do dì bạn ấy gợi ý.
2. Trước khi đi phổ biến cho bà con trong xã làm theo, Trung đã làm thử mấy lần ?

- a. Một lần , đó là lần .....
  - b. Hai lần, đó là lần .....
  - c. Ba lần, đó là lần .....
3. Điều gì là nguyên nhân chính giúp Trung có được thành công ?
- a. Học giỏi.
  - b. Có nhiều thời gian làm thí nghiệm, có thực tế quan sát.
  - c. Có tính “ gặp cái gì lạ thì thắc mắc, tìm hiểu ”.

II. LUYỆN TỪ VÀ CÂU:

1. Đọc đoạn văn sau , tìm các câu kể Ai thế nào ? rồi xác định chủ ngữ, vị ngữ của các câu đó.

“ Cuộc sống xung quanh mình có rất nhiều cái hay, cái lạ. Trung sẽ cố gắng tìm tòi, “ giải mã” những điều đó để phục vụ cho cuộc sống . Trung sẽ cố gắng học để trở thành một kĩ sư nông nghiệp, đem những điều mình đã học để giúp bà con nông dân quê mình” Mơ ước của Trung thật đẹp. Chúc cho những ước mơ của Trung sẽ trở thành hiện thực.

2. Kể về những người thân trong gia đình em, trong lời kể có sử dụng một số câu kể Ai thế nào ?

III. TẬP LÀM VĂN:

Lập dàn ý miêu tả một cây hoa theo một trong hai cách đã học :

- a. Tả lần lượt từng bộ phận của cây.
- b. Tả lần lượt từng thời kì phát triển của cây..

ĐỀ 22

I. ĐỌC THÀM VÀ TRẢ LỜI CÂU HỎI:

CÂY XOÀI

Ba tôi trồng một cây xoài. Giống xoài quả to, ngọt và thơm lừng. Mùa xoài nào cũng vậy, ba đều đem biếu chú Tư nhà bên vài ba chục quả.

Bỗng một năm gió bão làm bật mấy chiếc rễ. Thế là cây xoài nghiêng hẳn một nửa sang vườn nhà chú Tư. Rồi đến mùa quả chín, tôi trèo lên cây để hái. Sơn (con chú Tư) cũng đem cây có móc ra vin cành xuống hái. Tất nhiên tôi ở trên cây nên hái được nhiều hơn. Hái xong, ba tôi vẫn đem biếu chú Tư vài chục quả . Lần này thì chú không nhận. Đợi lúc ba tôi đi vắng, chú Tư ra đốn phần cây xoài ngã sang vườn chú . Các cành thi nhau đổ xuống. Từng chiếc lá xoài rơi lả tả, nhựa cây ứa ra . Ba tôi về thấy vậy chỉ thở dài mà không nói gì.

Mùa xoài lại đến. Lần này, ba tôi cũng đem biếu chú Tư vài chục quả . Tôi liền phản đối. Ba chỉ nhỏ nhẹ khuyên tôi :

- Chú Tư sống dở, mình phải sống hay như thế mới tốt, con ạ !

Tôi tức lắm nhưng đành phải vâng lời. Lần này chú chỉ nhận mấy quả thôi. Nhưng từ đó cây xoài cành lá lại xum xuê . Đến mùa, cây lại trĩu quả và Sơn cũng chẳng còn ra tranh hái với tôi nữa.

Đơn giản thế nhưng ba tôi đã dạy cho tôi cách sống tốt ở đời .

Mai Duy Quý

Khoanh vào chữ cái có câu trả lời đúng :

1. Vì sao cây xoài nhà bạn nhỏ lại nghiêng sang nhà hàng xóm ?
  - a. Vì tán cây lan rộng.
  - b. Vì gió bão làm bật rễ.
  - c. Vì cây mọc trên đất của hai nhà.
2. Tại sao chú hàng xóm lại không nhận xoài biếu như mọi năm?
  - a. Vì chú không thích ăn xoài.
  - b. Vì xoài năm nay không ngon.
  - c. Vì chú thấy con mình và con hàng xóm tranh nhau hái.
3. Ba của bạn nhỏ đã có thái độ như thế nào khi thấy cây xoài bị đốn phần cành ngã sang nhà hàng xóm ?
  - a. Thở dài không nói gì, vẫn tiếp tục sống tốt và biếu xoài.
  - b. Không có ý kiến gì.
  - c. Tức giận, không biếu xoài nữa.
4. Bạn nhỏ đã rút ra điều gì qua câu chuyện này ?
  - a. Không nên cãi nhau với hàng xóm.
  - b. Bài học về cách sống tốt ở đời.
  - c. Không nên chặt cây cối.

II. LUYỆN TỪ VÀ CÂU:

1. Đọc đoạn văn sau, tìm các câu kể Ai thế nào ? rồi xác định chủ ngữ của câu đó.

Ba tôi trồng một cây xoài. Giống xoài quả to, ngọt và thơm lừng. Mùa xoài nào cũng vậy, ba đều đem biếu chú Tư nhà bên vài ba chục quả.

Bỗng một năm gió bão làm bật mấy chiếc rễ. Thế là cây xoài nghiêng hẳn một nửa sang vườn nhà chú Tư.

2. Tìm một số từ thể hiện nét đẹp trong tâm hồn tính cách của người cha trong câu chuyện trên.

M. nhân hậu, vị tha,...

III. TẬP LÀM VĂN:

Dưới đây là các đoạn văn tả lá và gốc một số loài cây của nhà văn Băng Sơn . Theo em , cách tả trong mỗi đoạn có gì thú vị ?

a. Lá bạch đàn bao giờ cũng cong cong như mảnh trăng non đầu tháng . Nhưng thích hơn trăng vì khi vò nó , bàn tay sẽ có một mùi thơm dịu dịu . Trăng chỉ có một . Còn lá bạch đàn thì có vô khối . Chỉ một cây thôi đã có vạn mảnh trăng non treo nghiêng nghiêng từ thấp đến cao.

b. Cây nhãn lồng ở nhà ông ngoại tôi có cái gốc xù xì, oằn oèo, bóng cây tỏa ra cả một vùng mát rượi.

c. Cây đa ấy có đến hàng chục gốc. Rễ phụ lâu ngày đã biến thành thân cây. Gốc chính là gốc to nhất, xù xì, dễ trèo, còn rễ phụ thì cái nào cũng thẳng đơ, trơn tuột. Bọn tôi trèo lên từ gốc chính, rồi tụt xuống theo gốc phụ, người cứ lằng lằng vun vút.

d. Chưa bao giờ có ai nhìn thấy một cái lá trang nhô lên quá mặt nước như lá sen. Hình như nó chỉ đủ sức nổi lênh bênh đứng ở tâm mặt nước với cái hình tròn có khuyết một tí - giống như cái bảng pha màu của các họa sĩ - và ánh xanh lá mạ ngàn đời ấy.

ĐỀ 23

ĐỌC THẦM VÀ LÀM BÀI TẬP

NHỮNG ĐỨA CON CỦA VÊ-RÔ-NI-CA

Cô Ma-ga-rét Mắc Nây là cô giáo chủ nhiệm năm học lớp ba của tôi . Ngày đầu tiên đến lớp , cô đã làm cho chúng tôi bất ngờ vì phương pháp giảng dạy mới lạ. Cô mang theo một chậu cây sen đá, mà sau này chúng tôi đặt tên là Vê-rô-ni-ca. Đây là một loài cây có thể sinh ra nhiều cây con từ một thân cây mẹ . Cô giao ước với chúng tôi, sau khi tổng kết điểm các môn học vào thứ sáu hàng tuần, bạn nào đạt điểm cao nhất sẽ được nhận một “ đũa con” của vê-rô-ni-ca.

Tất cả chúng tôi đều háo hức và cố gắng học thật tốt để nhận được một chậu cây con. Mãi đến gần giữa học kì hai, tôi mới nhận được phần thưởng này. Tôi mang thân cây nhỏ xíu ấy về nhà và vô cùng tự hào vì mình là học sinh nam đầu tiên trong lớp nhận được cây sen đá này.

Đến cuối năm học, hầu như tất cả học sinh trong lớp đều nhận được một “ đũa con ” của Vê-rô-ni-ca . Ngay cả Biu Ấc – cơ, một học sinh chậm phát triển trí tuệ, cũng đã cố gắng để nhận được phần thưởng này.

Năm tháng trôi qua, cây sen con của tôi cũng đã lớn lên, cũng sinh rất nhiều cây con như cây mẹ Vê-rô-ni-ca. Tôi chiết chúng ra, trồng vào nhiều chậu khác, rồi treo lên. Mỗi khi đồng nghiệp của bố mẹ tôi đến thăm nhà hok lại hỏi mua những chậu cây ấy. Với số tiền kiếm thêm, tôi mua thêm nhiều chậu, và cuối cùng, tôi đã bắt đầu chuyển sang công việc kinh doanh cây kiểng.

Hôm họp lớp , mọi người cùng im lặng hồi tưởng đến những kỉ niệm về cô Mắc Nây, về lớp ba ngày xưa, về những “ đũa con ” của Vê-rô-ni-ca. Và chúng tôi đã vô cùng xúc động khi nghe Biu Ấc-cơ nói :

- Trước đây, mọi người đều cho rằng tôi không thể học được vì trí óc tôi chậm phát triển . Thế những, chính cô Mắc Nây là người đã thay đổi cuộc đời tôi. Mọi người biết không, khi tôi đem “ đũa con ” của Vê-rô-ni-ca về nhà, bố mẹ tôi đã xúc động đến rơi nước mắt. Đến bây giờ, tôi vẫn còn giữ lại các con của Vê-rô-ni-ca . Tôi luôn luôn muốn nói : “ Cảm ơn cô – cô Mắc Nây kính yêu của con !”

Thái Hiền

Khoanh vào chữ cái đặt trước câu trả lời đúng:

1. Cô giáo mang cây sen đá đến lớp để làm gì?
  - a. Để trang trí lớp.
  - b. Để dạy bài sinh vật.
  - c. Để thưởng cho bạn nào đạt điểm tổng kết các môn học cao nhất trong tuần.
2. “ Phương pháp giảng dạy mới lạ ” ấy đã mang đến điều gì cho học sinh ?
  - a. Các em biết thêm về một loài cây mới.
  - b. Các em đều ngoan hơn, cố gắng học thật tốt.
  - c. Các em đều yêu mến cô giáo hơn.

3. Vì sao bạn Biu Ấc-cơ lại cảm ơn cô giáo?

- Vì nhờ có cây Vê-rô-ni-ca mà anh đã trở thành người kinh doanh cây cảnh thành đạt.
- Vì nhờ được thưởng cây Vê-rô-ni-ca mà bố mẹ anh đã khen anh.
- Vì sự tận tâm dạy dỗ, sự khích lệ động viên của cô giáo (qua cây Vê-rô-ni-ca) mà anh đã học tập được và trưởng thành nên người.

4. Câu chuyện muốn nói với em điều gì?

- Chúng ta cần ghi nhớ và biết ơn những thầy cô đã tận tụy dạy dỗ, thương yêu, động viên, giáo dục chúng ta nên người.
- Trẻ em luôn thích được động viên khen ngợi.
- Khi dạy học cần thưởng quà cho học sinh.

II. LUYỆN TỪ VÀ CÂU:

1. Nêu tác dụng của dấu gạch ngang trong các trường hợp sau:

a. Chợt Biu Ấc-cơ lên tiếng, cắt ngang bầu không khí trầm lặng :

- Trước đây, mọi người đều cho rằng tôi không thể học được vì trí óc tôi chậm phát triển . Thế nhưng, chính cô Mắc Nây là người đã thay đổi cuộc đời tôi.

b. Những điều mẹ ước cho con:

- Mẹ mong cho con biết thế nào là thất bại để học lấy sự khiêm tốn, biết thế nào là thành công để học lấy sự tự tin và cư xử trung thực ngay cả trong những chuyện chỉ mình con biết.

- Mẹ mong con chia sẻ phòng của con với em con. Cũng được nếu con kẻ một vạch phân để ngăn đôi căn phòng, nhưng nếu em con muốn chui vào chăn ngủ cùng con vì nó sợ một cái gì đó lúc nửa đêm thì mẹ mong con hãy ôm lấy em.

- Mẹ mong con biết đùa hỏ trồng cây và đọc sách. Và khi con sử dụng máy tính, con vẫn biết tính nhảm.

- Mẹ mong con bị bạn bè chê cười khi con xô đẩy, trêu chọc một bạn gái. Và khi con chạy về mách bố con thì bố sẽ yêu cầu con đi xin lỗi bạn.

- Mẹ mong con biết lau dọn nhà cửa và biết rửa xe. Và mẹ mong đừng ai tặng con một món quà đắt tiền khi con hãy còn non nớt.

- Mẹ ước gì thấy con khó chịu khi ai đó phì khói thuốc lá vào mặt con. Mẹ cũng chẳng ngại nếu con ném thử một chén rượu nhưng mẹ mong con không thích. Và nếu như một người bạn rủ con thử một loại ma túy thì mẹ mong con đủ thông minh để nhận ra rằng người đó không phải là bạn của con.

c. Mẹ của một bé gái 5 tuổi lanh lợi mới đi dự Hội nghị Phụ nữ về. Vốn đang phấn khích bởi những giấc mơ kì thú về năng lực của nữ giới – chủ đề chính của cuộc hội nghị - bà bèn hỏi con gái mình sau này lớn lên bé muốn làm nghề gì. Bé Lin-da mau mắn đáp : “ Dạ , làm y tá ạ!”

III. TẬP LÀM VĂN:

Em hãy nêu nhận xét về cách miêu tả các loài hoa, quả trong một số đoạn viết sau của nhà văn Băng Sơn :